

B év

Köszöntelek Benneteket Nagyböjt 3. vasárnapján Jézus különös felszólításával: „*Bontsátok le a templomot!*”

A mai üzenet Jézus életének igen fontos üzenete, mely a legnagyobb indulatot váltotta ki belőle, amikor kötelekből ostort font, hogy a templomi üzletelést és tömeges mézárálást, az erőszakot elítélje.

Ma nem foglalkozom azzal az ostoba véleménnyel, mellyel Jézus erőszakmentességét akarják tagadni, mert akik így vélekednek, semmit sem hallottak a zsidó próféták „*jelképes tetteiről*”, amellyel drámai módon figyelmeztetik a népet bűneikre és azok következményeire. (pl. Jeremiás „*járma*” figyelmeztetett a babiloni fogságra).

Egyedül a *vallási erőszakról* szeretnék beszélni, melynek köze van az emberiség mai sorsának alakulásához is.

Lelkiismeret-vizsgálásunk során vegyétek figyelembe, hogy együttlétünk (a „*mise*”) nem „*áldozatbemutatásról*”, hanem „*szövetségújításról*” szól, a mi Szerető Istenünkkel.

Ének: Kyrie...

Imádkozzunk! Jóságos Istenünk! Beleborzongok abba a szörnyűségbe, ami végig az Ember történelmében Téged bemocskolt és gyaláz ma is. Hogyan bírod elviselni ezt, aki élsz, és csak szeretsz öröktől fogva mindörökké.

Evangélium János evangéliumából (2, 13-25)

Közel volt a zsidók Pászkája, és Jézus fölment Jeruzsálembe. A templomban ökr-, juh- és galambkereskedőket talált, s az odatelepedett pénzváltókat. Akkor kötelekből ostort font, és mindnyájukat kizavarta a templomból a juhokkal és az ökrökkel együtt, a pénzváltók pénzét szétszórta, az asztalaikat fölforgatta. A galambárosoknak pedig azt mondta: „Vigyétek el innen ezeket, ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká!” Akkor tanítványai visszaemlékeztek arra, hogy írva van: „Emészt engem a buzgóság házadért” [Zsolt 69,10]. A zsidók azonban megszólították, és azt kérdezték tőle: „Milyen jelet mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed?” Jézus azt felelte nekik: „Bontsátok le ezt a templomot, és én három nap alatt fölépítem azt!” A zsidók erre így szóltak: „Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt fölépítenéd?” De ő a saját testének templomáról mondta ezt. Amikor föltámadt halottaiból, tanítványai visszaemlékeztek, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak, és a szónak, amelyet Jézus mondott. Amikor Jeruzsálemben volt Húsvét ünnepén, sokan hittek az ő nevében, mert látták csodajeleit, amelyeket művelt. De Jézus nem bízta magát rájuk, mert ismerte mindnyájukat, s mert nem szorult rá, hogy valaki tanúságot tegyen az emberről; jól tudta ugyanis, hogy mi lakik az emberben.

Kezembe került egy írás: Georg Baudler: „*Áldozat és erőszak*” c. írása, mely egy „*vallási ősjelenséget*” vizsgál az Ó- és Újszövetségben. Vallási ősjelenség az *istentisztelet*. Annak egyik formája az *áldozat*, az *áldozatbemutatás*.

Ez a tanulmány indított arra, hogy átlapozzam a *vallások történetét*, hogy mi köze van a vallásoknak az erőszakhoz. Hogyan jelentkezik ez a különféle vallásokban, a kezdetektől napjainkig? Hosszú és horrorisztikus ez a történet. Az érzékeny idegzetűektől előre is elnézést kérek”.

1. Az ősi, történelem előtti ember vallási hiedelmei

A régészek az ásatások során találtak a *kőkorszakból* sírokat. A *vaskorszakból* már az áldozatok nyomát is fellelték. A *bronzkori* sírhalmoknál áldozó helyek találhatóak. Palesztinában, pl. 2000 *dolment* (kőasztalt) találtak, az asztalba vájt folyókával és az áldozat leölésére szolgáló faragott kővel. A sírhalmokból olyan kétfülű *agyagkorsók* is előkerültek, melyekbe fejfel lefelé egy-egy újszülött csecsemő holtteste volt begyömöszölve.

2. A természeti népek törzsi vallásai

A későbbi korok vallásainál a földrészekről függetlenül megtalálhatók az áldozatbemutatók. Az állat és emberáldozat, melyeket sokszor szertartásosan, válogatott kínzások között hajtottak végre.

Afrikában az *eve* vallásban *Vuve* (erdei szellem) ünnepén az első áldozatot, egy *kecskét* a pap mutatott be. A végén a király egy összekötözött *kutyát* ölet le, és felajánlja az erdei szellemnek.

Ausztráliában a *batak* törzs híveinél a három főistenük tiszteletére *lóáldozatot* mutatnak be. A Tobató mellett lakó *pakpak-batakok* előregező *szüleiket* is megölik, testüket pedig megesszik. Ezek annyira kannibálok, hogy piacaikon emberhúst is árulnak.

Ázsia primitív népei közül a *mongolokról* *Marco Polo* (1275-92 között) írt feljegyzéseket. Mangu kán temetése alkalmával nemcsak a fejedelem *lovait* ölik meg, hanem a szembejövő 20.000 *ember* is így vesztette az életét.

Amerika őslakói közül a mexikói *aztékok* borzalmairól olvashatunk. Akik főistenük, a *Nap* tiszteletére az elfogott élő foglyok szívét vágják ki a papok, és áldozták fel a templompiramisuk főoltárán.

3. Az ókori vallások

Azt mondhatná valaki, hogy persze ezek primitív és vad ősi népek voltak és ezért ilyen esztelen és brutális módon imádták az istenüket/isteneiket, de nem így tettek az ún. *kultúrnépek*, a nagy kultúrvallások hívei. Tévedünk!

3.1. A keleti kultúrnépek

Az ókori *egyiptomiak*, a *mezopotámiaiak*, a *asszírok*, a *babiloniak*, a *kánaáni* és *szír* vallások papjai mutattak be emberáldozatokat. Az utóbbiak Baal isten égő bálványuk gyomrába dobálták be a termés zengéit és elsőszülötteiket.

3.2. Nyugati népvallások

A *görögök* Homérosz korában az ún. *hekatombák* voltak híresek, amelyek alkalmával száz állatot áldoztak fel az istenek tiszteletére.

A *rómaiak* isteneik sokasága tiszteletére más és más állatot áldoztak fel.

A *germánok* többet törődtek háborúikkal, mint a vallással. De *Vodán* isten tiszteletére *embert* is áldoztak fel.

Itt említem meg a *magyarokat*.

Az ősmagyar vallás animisztikus, sámánisztikus, totemisztikus természetvallás volt. Köztudott, hogy istentiszteletükön általában *lóáldozatot* mutattak be papjaik az „Öregistenek”.

4. Korunk nagy vallásai

A *kínai vallás* természet- és ősimádó volt. Régebben *embert* is áldoztak, majd ezek helyére léptek az állatáldozatok.

Japánok nemzeti vallása a *sintho*. A Napistennőnek naponta kétszer, reggel és este hoztak áldozatot víz, só, rizs és maradak, halakból.

India vallása a *hinduizmus*. A vallás *védikus* és *bráhmanikus* korszakában is, termények mellett *állatáldozat* is szerepelt.

A *zsidó* vallás szent könyve a Biblia, melyből tudjuk, hogy a zsidóság teljesen az áldozati vallássságban élt. Még *emberáldozatot* is mutattak be Istennek. Tudjuk, hogy *Ábrahám* Isten parancsára elindul feláldozni elsőszülött fiát, Izsákot. *Jefta*, zsidó hadvezér, hogy Istennek tett fogadalmát teljesítse, égőáldozatként felajánlotta azt, aki a győzelem után elsőnek jön feléje. (Bir.11,30-40). A lánya volt. Jeremiás próféta beszámol azokról a *gyermekáldozatokról*, melyeket Izrael fiai mutattak be. Mint írja: „magaslatokat építettek Baalnak, hogy elégessék tűzzel fiaikat”. Ami pedig az állatáldozatokat illeti, azoknak se szeri, se száma. Volt *vágóáldozat* (szebah), *égőáldozat* (ola), *üdváldozat* (selamim), *vezeklési áldozat* (hattat) és *jóvátételi áldozat* (asam). Ezen kívül ételáldozat (minha) és italáldozat (neszek). Josephus Flavius feljegyzi, hogy egy zsidó Pászka ünnepe 15.000 bárányt áldoztak fel Jahvenak.

Az *iszlámnak* a zsidó és keresztény vallás a forrása. Tény, hogy *Mohamed* vallásában nincs papság, nincs áldozatbemutatás, de van az *áldozat ünnepe* (Nagy Bajram) Ábrahám emlékére, akinek fia helyett *bárányt* kellett feláldoznia. És van *Koránja*, amelyben szerepel egy szó: „*dzsihad*”, melyet a vallás egyes tudósai „szent törekvésnek” fordítják, mások pedig „szent háborúnak”. Ennek egyik formája, pl. az „öngyilkos” merénylet, a másik maga a *szent háború*, ami a tömeggyilkosság szentesítése.

A *kereszténységről* bővebben. Tudjuk, hogy eredete a zsidó vallásig nyúlik vissza. Azt gondolnánk, hogy Jézussal minden megváltozott „*áldozat*” ügyben. Aki ezt gondolja, nagyon téved. Az áldozat kultusz a Jézus utáni keresztény vallásban is tovább él *misztikus* formában, főleg a *katolikus* keresztény vallásban.

Mindenkinek tudnia kell, hogy hivatalosan a katolikus pap „*áldozópap*”, aki bemutatja a „*szentmiseáldozatot*”, mely Jézus, az isteni bárány „*véres áldozatának*” vértelen megújítása, a mennyei Atya „kiengesztelésére” és a hívek „üdvösségére”. Az áldozati lakoma pedig Jézus „*testének és vérének*” magunkhoz vételével „*megváltásunk*”, „*átistenülésünk*”, Istennel való „*egyesülésünk*” eszköze.

És ami *minden eddigi áldozatot fölülmúl*: a katolikus dogmatika szerint, mivel Ádám bűne a végtelen Istent sértette meg, azt a sértést pedig se növény, se állat, se ember feláldozása nem tudja kiengesztelni, ez csak az Isten Fia feláldozásával történhet, aki ember is és Isten is!

Jézus az „*Isten Báránnya*”, mondja már Keresztelő János, és valóban ő *szelíd bárány*, aki erőszakmentesen áll hóhérai elé. De a világ megváltásához, jobbá tételéhez nem a vére kiontása, az erőszak vezet, hanem éppen ellenkezőleg, az erőszakkal szembeni viselkedés, ami a *szelídségének* és erőszakmentes magatartásának tiszta és világos bemutatása.

--- Testvéreim! Befejezésül térjünk vissza Jézusnak a Templom uraihoz intézett felszólításához: *„Bontsátok le a templomot!”* János szerint ezt Jézus a maga testére értette, de a templom urai a főpapok, írástudók és vének jól értették, hogy Jézus a vásárcsarnokká és mészárszékké gyalázott templomi üzem ellen tiltakozott. Megölhetik őt is, de ne fertőzzék tovább az emberi történelmet a „szent” erőszak rákfenéjével. Vessenek véget ennek az erőszakot istenítő vallásoskodásnak, ahol vérben úszik a város, és az égett hús füstjétől fuldokol a nép. Jézus tudja, ha ők nem teszik, majd megteszi más. Meg is tette Kr. u. 70-ben *Titus* római hadvezér porig rombolta a templomot és várost, csak egy *„siratófal”* maradt belőle mindmáig. De a katolikus keresztény vallás viszi tovább az áldozatbemutató istentelenség *szellemét* az irgalmas Isten és a szelíd Jézus nevében.

Kérdezem: Elintézhethetjük ezt egy kézlegyintéssel: Ez csak a hivatalos egyházi tanítás?!

[Kovács László elmékedése lehangzott 2024. március 3-án
a Bokorportálon, online csatlakozási lehetőséggel]

Siratófal vagy más néven Nyugati Fal